

Позицията на Асоциация РОДИТЕЛИ за задължителната подготовка за училище

Във връзка с предложенията за изменения и допълнения на Закона за народната просвета, засягащи задължителната предучилищна подготовка на 5-годишните деца, Асоциация Родители застава на позицията, че предложените изменения са в съответствие с ценностите на приобщаващото образование и дават реален шанс за равнопоставено включване на всички деца в образователната система. Ние смятаме, че акцентът в този процес следва да бъде поставен върху подобряване на социалните умения на децата, тяхната комуникативност, способността им да работят в екип и да се справят с конфликти. Това са ключови умения, които ще предотвратят стреса при тръгване на училище и ще способстват за превенцията на ранното отпадане. Осигуряването на безплатна предучилищна подготовка за всички деца на България, безплатен транспорт за децата, живеещи в изолирани и отдалечени райони и разширяването на възможностите за използване на наличната материална база за образователни, здравни, социални и хуманитарни дейности са изключително важни стъпки в тази насока.

Същевременно бихме искали да обърнем внимание на рисковете от механистичното прилагане на тази мярка:

1. Да не се допуска излишно академизиране на предучилищната подготовка. Изключително важно е в методиката за предучилищна подготовка да залегне индивидуалната работа с децата и формирането на широк кръг знания и умения. В тази връзка е необходимо да се избягват дидактичните образователни подходи на работа с децата. Недопустимо е децата да бъдат лишавани от същностна тяхна необходимост на тази възраст – играта – и да бъдат вкарвани в непосилни академични рамки.
2. Средата, в която се подготвят петгодишните деца трябва да има необходимите играчки и пространства за игра и отдих, така че съществено

да се различава от „познатата традиционна училищна среда” с чинове, дъски за писане и пр. Затова е напълно неприемливо да се създават предучилищни групи за 5-годишни деца в училища, в които средата е непригодена за техните нужди.

3. Необходимо е целево обучение на всички педагогически кадри, работещи с петгодишни деца, като се наблегне върху придобиването на социални и личностни умения, а не само на знания, свързани със смятане, писане и пр. Нещо повече, педагогическите кадри трябва да имат умения и нагласи за работа в мултиетническа среда.

4. Особен акцент бихме искали да поставим на възможността доставчик на тази услуга да бъдат не само общините или държавата, а да се даде възможност на читалища, НПО, родителски кооперативи да осигуряват необходимата подготовка на децата при спазване на заложените от нормативните документи стандарти. Част от родителите не искат децата им да посещават детска градина или предучилищна група към училището, тъй като имат желание да вземат по-голямо участие във формирането им в тази възраст и намират съществуващите форми за обхващане на децата за твърде изключващи родителското участие. В сега съществуващите форми на предучилищна подготовка има твърде много ограничения за методиката, чрез която се постигат желаните резултати. Нашето становище е, че образователните институции би следвало да имат по-голяма свобода при избора на методика и пътища за постигане на поставените цели. Ролята на държавата е да задава стандартите и да контролира дали те се покриват, а не да упражнява методическо ръководство или пряко да доставя услугата. Съществуването на алтернативни доставчици на услугата ще даде възможност на родителите да направят информиран избор за формата, под която ще протича предучилищната подготовка на децата им, ще свали възникналите напрежения и ще стимулира развитието на методики за работа с деца в тази възраст в съответствие с поставените от държавата стандарти.